

ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ НА ІСПИТ

Теоретичне завдання (40 - балів)

1. Рішення сенату (Senatus Consulta) як джерело права. Визначення і правова характеристика.
2. Fidei-commissa у римському праві. Визначення і правова характеристика.

Задача (60 - балів)

D. 16.1.1 (Paulus libro trigensimo ad edictum)

Paul, D. 16.1.11

Ulpian, D. 16.1.4 pr.

Чому Сенат прийняв дану постанову? Paul подає пояснення:

Paul проводить тонку думку: саме боржник, а не кредитор, швидше за все, «обдурить» жінку, щоб вона заступилася за нього. Можливо, Paul мав на увазі конкретну ситуацію. Який саме боржник найправдоподібніше тиснутиме на жінку, щоб вона клопоталася за нього? Який тип обману міг мати на увазі Paul?

Ulpian (D. 16.1.2 pr.) вказує, що ще до цієї постанови імператорські едикти забороняли жінкам заступатися за своїх чоловіків. Чи допомагає це прояснити проблему, якою, можливо, займався Сенат? Там же, 5, Ulpian згадує чоловіка, сина та батька жінки як типових представників отримувачів вигоди від заступництва. Чи може жінка потребувати більшого захисту від свого чоловіка та його родичів, ніж від своїх власних родичів?

Callistratus (D. 16.1.21.1) вважає, що жінка не може використовувати *senatusconsultum* як захист, якщо вона діє «з щедрості» (*liberaliter*), наприклад, якщо вона була звільнена від батьківської опіки і обіцяє сплатити борги свого батька, щоб його кредитори не позбавили його права викупу заставленого майна; «бо Сенат допомагає (лише) тоді, коли жінки обтяжені». Чому жінка не є обтяженою в даній ситуації? Наскільки легко відрізнити цю ситуацію від тих, які розглядаються в *senatusconsultum*'і? У будь-якому випадку, каже Ulpian (D. 16.1.4.1), *senatusconsultum* не мав на меті відрадити жінку дарувати подарунки, навіть якщо вони прибирають незвичайної форми (наприклад, жінка позичає гроші і дарує їх Тіцію як подарунок, або використовує власні гроші, щоб розплатитися з його кредиторами).